

5.4 Αναφορικά με τα δύο ανωτέρω σημεία, δεν θα πρέπει άραγε να επιδιωχθεί η προοδευτική εφαρμογή σε όλους τους φορολογούμενους ενός κράτους μέλους, ενός και μόνο φορολογικού καθεστώτος;

5.5 Εφόσον η πρωτοβουλία ΚΕΒΦΕ αναμένεται να αποφέρει μεγαλύτερη διαφάνεια, μήπως η κοινή βάση δήλωσης πρέπει να ανατεθεί σε μια διεθνική αρχή;

5.6 Με την πρωτοβουλία ΚΕΒΦΕ, οι διαφορές στη φορολογία που ελλοχεύουν στον υπολογισμό των βάσεων θα μετατεθούν στους φορολογικούς συντελεστές των κρατών μελών που επέλεξαν την ΚΕΒΦΕ. Η πρακτική της κοινής βάσης δεν θα μετατραπεί άραγε σε μεγαλύτερη διασπορά των φορολογικών συντελεστών (τουλάχιστον των ονομαστικών); Υφίσταται το ενδεχόμενο αναζωπύρωσης του φορολογικού ανταγωνισμού όσον αφορά την παρουσίαση των φορολογικών συντελεστών. Μια μελέτη της Επιτροπής (2001)

ανέφερε ότι η διασπορά των ονομαστικών φορολογικών συντελεστών ήταν η κυριότερη αιτία οικονομικών στρεβλώσεων που προέκυπταν από τον φορολογικό ανταγωνισμό.

5.7 Σε περίπτωση διατήρησης των διαφορών μεταξύ των φορολογικών συντελεστών (αντίθετα προς την πρόσφατη τάση σύμπτυξης των αποκλίσεων τους) ή ακόμη και αύξησής τους, στα κράτη μέλη που επέλεξαν την ΚΕΒΦΕ, δεν θα μπορούσε άραγε να προβλεφθεί η θέσπιση ενός κατώτατου φορολογικού συντελεστή στα κράτη μέλη; Ο συντελεστής αυτός θα μπορούσε να τοποθετηθεί, για παράδειγμα, αμέσως κάτω από αυτόν που θέσπισαν φυσικά τα νέα κράτη μέλη; Η κατάσταση στις χώρες αυτές ως προς την εισροή ξένων κεφαλαίων δεν θα μεταβληθεί. Όσον αφορά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, θα μπορούσαν να θεσπίσουν υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές χωρίς να φοβούνται μια πολύ επιθετική εξωτερική φορολογική πολιτική εις βάρος των οικονομικών κεφαλαίων.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2007.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Επιπτώσεις της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στις βιομηχανικές μεταλλαγές»

(2008/C 120/15)

Στις 16 Φεβρουαρίου 2007, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2, του Εσωτερικού της Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα:

«Επιπτώσεις της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στις βιομηχανικές μεταλλαγές».

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών, στην οποία ανατέθηκε η προετοιμασία των εργασιών της ΕΟΚΕ, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή της στις 13 Νοεμβρίου 2007, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. PEZZINI και του συνεισηγητή κ. NOWICKI.

Κατά την 440ή σύνοδο ολομελείας της, της 12ης και 13ης Δεκεμβρίου 2007 (συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 2007), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 137 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 1 αποχή.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η περιβαλλοντική πολιτική αποτελεί σήμερα μια από τις κύριες κοινωνικές προκλήσεις για τις δημόσιες αρχές και τους οικονομικούς ιθύνοντες. Η βραδύτητα με την οποία αντιμετωπίζονται τα περιβαλλοντικά προβλήματα σε παγκόσμια κλίμακα δεν μπορεί πλέον να αποτελεί άλλοθι για την αναβολή των νομοθετικών αλλαγών και των αλλαγών νοοτροπίας που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του θεμελιώδους στόχου της ΕΕ, δηλαδή η βιώσιμη ανάπτυξη.

1.2 Η ευρωπαϊκή βιομηχανία διαθέτει σημαντικό δυναμικό για να καταστεί βιώσιμη οικονομία, αλλά η επιτυχία της θα εξαρτάται όλο και περισσότερο από τις καινοτόμους ικανότητες που θα μπορέσει να εισαγάγει στις βιομηχανικές μεταλλαγές που επιβάλλονται από το άνοιγμα των αγορών, τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και τις τεχνολογικές και γνωστικές μεταβολές, που επιταχύνονται από την αυξανόμενη ευαισθησία ως προς τις αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

1.3 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι όλοι οι οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς, δημόσιοι και ιδιωτικοί, καθώς και όλοι οι πολιτικοί ιθύνοντες και οι δημόσιες αρχές πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση του ότι βρίσκονται μπροστά σε μια νέα βιομηχανική επανάσταση, που θέτει στο κέντρο της ανάπτυξης την ποιότητα της ζωής και του περιβάλλοντος και επιβάλλει ένα νέο, ολοκληρωμένο, τρόπο σχεδιασμού, παραγωγής, κατανάλωσης, διατήρησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων.

1.4 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι επείγει η μετάβαση από μια στάση άμυνας και αντίδρασης σε μια στάση σταθερότητας και πρόληψης που να προετοιμάζει το μέλλον, σε επίπεδο Ε.Ε. και κρατών μελών, με την ανάληψη θετικών δράσεων σε βιώσιμη βάση ώστε να επιτευχθεί:

— η ανάπτυξη και η εφαρμογή καθαρών τεχνολογιών επεξεργασίας και παραγωγής,

- η προώθηση σταθερής και προσεκτικής επιχειρηματικής δράσης έναντι των οικολογικών βιομηχανικών παραγωγών,
- η κατάρτιση ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντικό αυτός ο νέος τρόπος προσέγγισης μέσω της πρόληψης να βασίζεται περισσότερο στην πρόληψη παρά σε εκ των υστέρων διορθωτικές παρεμβάσεις, δηλαδή σε ενιαίες για όλους τους φορείς διαδικασίες, στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού κώδικα για το περιβάλλον, χρήσιμο για τον νομοθέτη, τους φορείς και τους καταναλωτές.

1.6 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η τεχνολογική ανάπτυξη και η καινοτομία πρέπει να αποτελούν πρωταρχική ευθύνη του επιχειρηματία και των δημόσιων αρχών: ωστόσο, τόσο στους επιχειρηματίες όσο και στις αρχές πρέπει να παρέχονται κίνητρα, ενθάρρυνση και υποστήριξη από κατάλληλες ευρωπαϊκές, εθνικές και τοπικές πολιτικές και από συμπράξεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα που να απλουστεύουν τις διαδικασίες και να απελευθερώνουν βασικούς πόρους για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

1.7 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι, σε επίπεδο Ε.Ε., οι νέες και βιώσιμες βιομηχανικές πρωτοβουλίες πρέπει να συμπληρώνονται από πόρους των διαρθρωτικών ταμείων, κοινοτικά προγράμματα καινοτομίας, έρευνας και κατάρτισης και από κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα.

1.8 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη ότι είναι ανάγκη να επιταχυνθεί η υιοθέτηση συγκεκριμένων μέτρων απλοποίησης για να καταργηθούν οι περιττές επιβαρύνσεις και να μειωθεί το αυξανόμενο οικονομικό κόστος που συνδέεται με τις γραφειοκρατικές και τεχνικές απαιτήσεις της υφιστάμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, η οποία θα πρέπει να εξορθολογιστεί και να ενοποιηθεί.

1.8.1 Απαιτείται ο στενός συντονισμός και η ανάπτυξη, στα διάφορα επίπεδα, μια σειράς πολιτικών και μέσων πέρα από την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής, όσο το δυνατόν διαφανών, φιλικών προς τον χρήστη και χωρίς επιπλέον οικονομικές επιβαρύνσεις ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η αρχή «λιγότερη και καλύτερη νομοθεσία» πρέπει να εκφραστεί σε ενοποιημένα και συνεκτικά κείμενα περιβαλλοντικών προδιαγραφών, που να εξασφαλίζουν νομική ασφάλεια και διαφάνεια στη διαδικασία προσαρμογής των βιομηχανικών μεταλλαγών με σκοπό την καλύτερη προστασία των πόρων και του περιβάλλοντος και την εφαρμογή βιώσιμων και ανταγωνιστικών τεχνολογικών καινοτομιών στις παγκόσμιες αγορές. Οι ΜΜΕ πρέπει να είναι σε θέση να απορροφούν το κόστος συμμόρφωσης χωρίς να υπονομεύουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα.

1.9 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι έχει μεγάλη σημασία να υιοθετηθεί άμεσα μία ολοκληρωμένη μακροπρόθεσμη κοινοτική στρατηγική, που να παρέχει ασφάλεια στους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς λήψης αποφάσεων, ώστε να αντιμετωπίσουν τις τεχνολογικές και οργανωτικές προσαρμογές που απαιτεί η τήρηση των προηγμένων πρότυπων περιβαλλοντικής προστασίας.

1.10 Το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης θα μπορούσε ενδεχομένως να διατυπωθεί εκ νέου για να εξυπηρετήσει καλύτερα τους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβώνας και του Γκέτεμποργκ όσον αφορά τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος, για να ενθαρρύνει με σαφήνεια, διαφάνεια και χωρίς στρεβλώσεις του ανταγωνισμού τις απαραίτητες δημόσιες επενδύσεις, μακροπρόθεσμα, ώστε να μην emπίπτουν στον ορισμό του «δημόσιου ελλείμματος».

1.11 Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμπεριλάβουν στις ετήσιες εκθέσεις τους για τη διαδικασία της Λισσαβώνας τις προδιαγραφές των ετήσιων επενδυτικών προγραμμάτων που εκπονούν σχετικά με τον περιβαλλοντικό τομέα, καθώς και τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων των νομοθετικών και χρηματοοικονομικών τους παρεμβάσεων. Τα διαθέσιμα αυτά στοιχεία θα πρέπει να διευκρινίζουν καλύτερα το περιβαλλοντικό μέρος το οποίο να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γενικής έκθεσης που πρέπει να υποβάλει η Επιτροπή κάθε χρόνο στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

1.12 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι εθνικές πολιτικές πρέπει να καθίστούν σαφή το θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον των διαφόρων οικονομικών μέσων και φορολογικών κινήτρων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όσον αφορά την επιβολή των φόρων — με εφικτές ευρωπαϊκές λύσεις ⁽¹⁾ — που αντικατοπτρίζεται:

- στην παραγωγική δραστηριότητα και στην εργασία,
- στην χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,
- στα επίπεδα περιβαλλοντικής μόλυνσης,
- στις επιλογές για υψηλή περιβαλλοντική προστασία,
- στις περιβαλλοντικές τεχνολογικές καινοτομίες επεξεργασίας, παραγωγής και οργάνωσης.

1.13 Πρέπει να επισπευθεί ο καθορισμός μετρήσιμων κοινών στόχων που θα καταστήσουν δυνατή την εφαρμογή των φιλόδοξων αποφάσεων που έλαβε το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στη συνέχεια το Συμβούλιο Περιβάλλοντος.

1.14 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει εκ νέου τον βασικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν οι κοινωνικοί εταίροι και οι εκπρόσωποι της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, μέσω διεπαγγελματικών και κλαδικών συζητήσεων, στα διάφορα επίπεδα, ξεκινώντας από το ευρωπαϊκό, για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της ανταγωνιστικότητας, της ενέργειας και του περιβάλλοντος. Τα προβλήματα αυτά επηρεάζουν πράγματι αισθητά πολλές βιομηχανίες, επιβάλλουν σημαντικές διαρθρωτικές προσαρμογές, ιδιαίτερα στον τομέα της μεταποίησης και απαιτούν στενό συντονισμό και ολοκληρωμένη προσέγγιση, μέσω της συνεχούς προσπάθειας απλοποίησης και μείωσης των γραφειοκρατικών διαδικασιών.

1.15 Για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, την αιεφόρο χρήση των φυσικών πόρων και τη δημιουργία νέων ευκαιριών στην αγορά που να σέβονται το περιβάλλον και τη δημιουργία νέας και πιο εξειδικευμένης απασχόλησης, με γνώση των περιβαλλοντικών περιορισμών, θα πρέπει να προβλεφθεί, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ένα ευνοϊκό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους που να υποστηρίζει τις καινοτόμες ικανότητες καθώς και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και μορφωτικές προσπάθειες που οι εργαζόμενοι πρέπει να καταβάλλουν συνεχώς για να μπορέσουν να αποκτήσουν ανταγωνιστική θέση στην αγορά.

1.16 Όπως έχουν επανειλημμένα υποστηρίξει η ΕΟΚΕ, η Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι απαραίτητο να μειωθεί το διοικητικό και γραφειοκρατικό κόστος που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις προκειμένου να ελευθερωθούν οι οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις και να χρησιμοποιηθούν για το βιώσιμο εκσυγχρονισμό της λειτουργίας τους και των παραγωγικών και οργανωτικών τους δομών.

⁽¹⁾ Βλ. ευρωπαϊκό σύστημα τελών διοδίων — Οδηγία 2006/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/62/ΕΚ περί επιβολής τελών στα βαρέα φορτηγά οχήματα που χρησιμοποιούν ορισμένα έργα υποδομής.

1.17 Πρέπει να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική για τις επιχειρήσεις στραμμένη προς το μέλλον, που να συνδυάζει τη δέσμευση για την προστασία του περιβάλλοντος με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τη διαφύλαξη της ποιότητας της ζωής και της εργασίας, την βελτίωση του επιπέδου απασχόλησης και την εξασφάλιση ανθρώπινων πόρων υψηλής εξειδίκευσης και γνώσης. Η ενίσχυση των προγραμμάτων ΕΤΑ, των προγραμμάτων καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας και του προγράμματος LIFE+ πρέπει να πραγματοποιηθεί ταυτοχρόνως με τη βελτίωση της πρόσβασης στα μέσα διαρθρωτικής παρέμβασης και εδαφικής συνοχής.

1.18 Όσον αφορά τα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης, οι κοινοτικές προσπάθειες για την ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης θα πρέπει να στραφούν προς την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών, αρχής γενομένης από το δημοτικό σχολείο, μέχρι την επαγγελματική, διοικητική και επιστημονική κατάρτιση.

1.19 Οι κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές πρέπει να εξεταστούν με προσοχή όσον αφορά τις εσωτερικές και διεθνείς τους επιπτώσεις, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να αντιμετωπίσουν επί ίσοις όροις την παγκόσμια αγορά και η βιώσιμη ανάπτυξη να λαμβάνει υπόψη την νέα και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση που δημιουργήθηκε μεταξύ των χωρών και των μεγάλων οικονομικών ηπειρωτικών περιοχών.

1.20 Η Ευρώπη πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκφράζεται με μια φωνή στις διμερείς και πολυμερείς έδρες για να εξασφαλίσει, στις συμφωνίες που διαπραγματεύεται ο ΠΟΕ αλλά και σε διμερές επίπεδο, πέραν της κοινωνικής διάστασης, τη διάσταση του σεβασμού του περιβάλλοντος.

2. Εισαγωγή

2.1 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 8ης και 9ης Μαρτίου 2007 εξέτασε με ιδιαίτερη προσοχή το θέμα του περιβάλλοντος και των κλιματικών αλλαγών, και διατύπωσε συγκεκριμένους στόχους.

2.1.1 Ο στόχος που έχει τεθεί αφορά τη μείωση των εκπομπών CO₂ μεταξύ 20 και 30 % έως το 2020 και μεταξύ 60 και 80 % ως το 2050 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

2.2 Η Επιτροπή, ήδη στην ετήσια έκθεσή της του 2007 σχετικά με την πορεία της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, τονίζει τη σημασία των κλιματικών αλλαγών, των οικολογικών καινοτομιών, της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των αγορών ενέργειας.

2.2.1 Στην έκθεση επισημαίνεται ότι η ανάληψη δέσμευσης στους τομείς αυτούς θα πρέπει να οδηγήσει στην αποτελεσματική επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, στη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, στη δημιουργία νέων ευκαιριών στις αγορές και στη δημιουργία νέας απασχόλησης.

2.3 Από την πλευρά του, το Συμβούλιο Περιβάλλοντος της 20ης Φεβρουαρίου 2007 υπογράμμισε τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της ανανεωμένης στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, καθώς και τη σημαντική συμβολή της τελευταίας στον πρωταρχικό στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης. Το Συμβούλιο επανέλαβε εξάλλου τη σημασία που έχει η ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος, που πρέπει να θεωρείται ως ένας από τους τρεις βασικούς πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης και τόνισε ότι είναι απαραίτητο να ενσωματωθούν οι περιβαλλοντικές πτυχές σε όλες τις πολιτικές.

2.4 Μια καλά σχεδιασμένη πολιτική για το περιβάλλον, που να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απαραίτητες περιόδους προσαρμογής και να διέπεται από τις αρχές για την καλύτερη ρύθμιση και τη νομοθετική και γραφειοκρατική απλούστευση, μπορεί να συμβάλει θετικά στην ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση, μέσω της ενεργού προώθησης των οικολογικών καινοτομιών και της αποδοτικότητας των πόρων. Πρέπει να αποφεύγονται οι αλληπάλιηλες νομοθετικές προσαρμογές, που υποβάλλουν σε συνεχείς μεταβολές την υφιστάμενη νομοθεσία.

2.5 Το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει ταχέως μια Πράσινη Βίβλο για τα μέσα της αγοράς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσα δράσεως σε περιβαλλοντικά θέματα. Στην Βίβλο αυτή θα πρέπει να υποδεικνύονται τα πιθανά νέα μέσα, αποτελεσματικά από πλευράς κόστους, για την πολιτική περιβάλλοντος, που θα χρησιμοποιούνται μαζί με τις ρυθμίσεις και τα χρηματοοικονομικά κίνητρα στο εσωτερικό των κρατών μελών. Τα μέσα αυτά δεν θα πρέπει να δημιουργούν αθέμιτες στρεβλώσεις, αλλά να επιδιώκουν την αποτελεσματικότητα από πλευράς περιβάλλοντος σε όλους τους επιμέρους παραγωγικούς τομείς με τη διασφάλιση της προσαρμογής τοπικών λύσεων σε τοπικά προβλήματα.

2.5.1 Όπως υπογραμμίζει η ΕΟΚΕ, «προκειμένου μια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη να δίδει πραγματική ώθηση, θα πρέπει να πραγματοποιείται με συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους και σχέδια που θα βασίζονται σε αυστηρές αναλύσεις». Το έγγραφο του Συμβουλίου για την αναθεώρηση της Στρατηγικής της Ένωσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη «περιέχει αναμφισβήτητα έναν μεγάλο αριθμό στόχων και δράσεων. Εντούτοις δεν σχετίζει τους στόχους αυτούς και τις δράσεις με καμιά ποσοτική ανάλυση στοιχείων ή τάσεων, ούτε με κάποια ποιοτική ανάλυση των θεμάτων και των προβλημάτων»⁽²⁾.

2.6 Συνεπώς έχει σημασία να εξετάσει η CCMI το ευρύ θέμα των επιπτώσεων της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στις βιομηχανικές μεταλλαγές, δεδομένης της πείρας που η ΕΟΚΕ και η CCMI έχουν αποκτήσει με την κατάρτιση πολυάριθμων σχετικών γνωμοδοτήσεων.

2.7 Το Συμβούλιο Ανταγωνισμού της 4ης Δεκεμβρίου 2006 είχε υπογραμμίσει πόσο σημαντικό είναι να προωθηθούν οι οικολογικές καινοτομίες (ιδιαίτερα στη βιομηχανία), η ανταγωνιστικότητα, η έρευνα και η ανάπτυξη με πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι πρωτοπόρες αγορές σε τομείς όπως:

- οι βιώσιμες και ασφαλείς τεχνολογίες με μειωμένο αντίκτυπο στο περιβάλλον,
- ο οικολογικός σχεδιασμός των προϊόντων,
- οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
- η ενεργειακή απόδοση και η εξοικονόμηση φυσικών πόρων,
- οι υπηρεσίες ύδρευσης.

Σε αυτούς τους τομείς θα πρέπει να προστεθεί και η αποτελεσματική χρήση των υλικών⁽³⁾.

2.7.1 Στόχος είναι να έχει η Ευρώπη το προβάδισμα στις οικολογικές καινοτομίες και να αποτελέσει την πιο αποτελεσματική περιοχή του κόσμου όσον αφορά την χρησιμοποίηση της ενέργειας.

⁽²⁾ Βλ. διερευνητική γνωμοδότηση NAT/348 — ΕΕ C 168 της 20.7.2008 — Εισηγητής RIBBE.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ ΕΕ C 318 της 23.12.2006 με θέμα «Η βιώσιμη ανάπτυξη ως κινητήρια δύναμη των βιομηχανικών μεταλλαγών», CCMI/029.

2.8 Τα τελευταία χρόνια, η CCM1 εξέτασε με μεγάλη προσοχή τα μέτρα για τη συγκράτηση της ζήτησης, ιδιαίτερα στις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ του Σεπτεμβρίου 2003 και του Σεπτεμβρίου 2006⁽⁴⁾ που αφιερώνονται αντιστοίχως στο θέμα *Βιομηχανικές μεταλλαγές: σημερινή κατάσταση και προοπτικές — σφαιρική προσέγγιση και στο θέμα Η βιώσιμη ανάπτυξη ως κινητήρια δύναμη των βιομηχανικών μεταλλαγών*. Οι γνωμοδοτήσεις αυτές είχαν ως κύριο στόχο να μελετήσουν τη δυναμική μιας «ανάπτυξης που να καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες»⁽⁵⁾.

2.9 Αντιθέτως, στόχος της παρούσας γνωμοδότησης είναι να μελετήσει το θέμα από την πλευρά της προσφοράς οικολογικά βιώσιμων παραγωγών και να εξετάσει την ευρωπαϊκή νομοθεσία στον τομέα του περιβάλλοντος που έχει σημαντικές επιπτώσεις στον τρόπο λειτουργίας των βιομηχανιών παραγωγής και διανομής, με αυξανόμενο αντίκτυπο στα προϊόντα, στις διαδικασίες και στις προσφερόμενες υπηρεσίες.

2.10 Η ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων (ΟΠΠ), εφόσον οριστεί και αξιολογηθεί σε όλες τις λειτουργικές της επιπτώσεις, θα αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα της κοινοτικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Όλα τα προϊόντα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον είτε κατά την παραγωγή τους, είτε κατά την τελική τους χρησιμοποίηση και διάθεση. Το ίδιο ισχύει εξάλλου και για τις υπηρεσίες. Άλλωστε η ΕΕ επιδιώκει να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος με μέσα όπως το οικολογικό σήμα, το κοινοτικό σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου ή οι εθελοντικές συμφωνίες.

2.11 Για να υπάρξει αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος θα πρέπει να διενεργηθεί ακριβής αξιολόγηση των επιπτώσεων που έχουν οι ανθρώπινες αποφάσεις και δράσεις στο περιβάλλον. Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον μπορούν να εξεταστούν είτε εκ των προτέρων, χάρη στο σύστημα αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δημοσίων και ιδιωτικών σχεδίων, είτε εκ των υστέρων, χάρη σε περιβαλλοντικούς ελέγχους που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη με τη συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων φορέων.

2.11.1 Η ίδια προσοχή πρέπει να επιδειχθεί και ως προς τη βιώσιμη βιομηχανική πολιτική και τη βιώσιμη κατανάλωση.

2.12 Εξάλλου, οι βλάβες που προκαλούνται στις προστατευόμενες φυσικές περιοχές, οι βλάβες στο υδάτινο περιβάλλον και η ρύπανση του εδάφους αποτελούν πλέον αντικείμενο κυρώσεων. Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» εδραιώθηκε με την υιοθέτηση το 2004 της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη, βάσει της οποίας μπορεί να επιβληθεί στον υπεύθυνο των περιβαλλοντικών ζημιών η αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσε. Υπάρχει επίσης ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων, για τις συσκευασίες, για την ηχητική, υδάτινη και ατμοσφαιρική ρύπανση,

για τις κλιματικές αλλαγές, για τους φυσικούς και τεχνολογικούς κινδύνους, για τα ατυχήματα που συνδέονται με συγκεκριμένες επικίνδυνες ουσίες⁽⁶⁾.

2.13 Σε μια όλο και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά η συστηματική ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων στο σχεδιασμό των προϊόντων⁽⁷⁾ με σκοπό να μειωθεί ο αρνητικός αντίκτυπος στο περιβάλλον καθόλη τη διάρκεια ζωής του προϊόντος αποτελεί στόχο μεγάλης εμπέλειας και αποτελεί αντικείμενο σαφών ευρωπαϊκών κανόνων. Το θέμα εντάσσεται στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων που καθορίστηκαν όταν καταρτίστηκε το έκτο πρόγραμμα δράσης σε θέματα περιβάλλοντος (2002-2012) της ΕΕ, που προέβλεπε την επεξεργασία και την υιοθέτηση επτά θεματικών στρατηγικών⁽⁸⁾ για τις οποίες η ΕΟΚΕ κατάρτισε γνωμοδότηση και οι οποίες αφορούν, τόσο γενικά όσο και ειδικά, το σύστημα παραγωγής και διανομής.

2.14 Ο σχεδιασμός των προϊόντων και των διαδικασιών παραγωγής και διανομής ο οποίος εξαρχής λαμβάνει υπόψη τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις αποτελεί στόχο που υποστηρίζει ανεπιφύλακτα η CCM1: πρέπει δε να εφαρμόζεται ως αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της Δισσαβόνας, για να ανακτήσει η μεταλλασσόμενη ευρωπαϊκή βιομηχανία την ανταγωνιστικότητά της, όχι μόνο σε μια διάσταση βιώσιμης και συνεκτικής ανάπτυξης αλλά και απλούστευσης και μείωσης των τεχνικών και διοικητικών επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις και ειδικότερα τις επιχειρήσεις μικρότερων διαστάσεων.

2.15 Ο ορισμός ενός συνεκτικού πλαισίου για την ενσωμάτωση των οικολογικών απαιτήσεων στο σχεδιασμό, ανάπτυξη, διανομή και διάθεση όλων των προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια, ισοδυναμεί με την κάλυψη άνω του 70 % των προϊόντων που κυκλοφορούν ελεύθερα στην εσωτερική αγορά⁽⁹⁾. Το πλαίσιο αυτό δεν περιορίζεται στην ενεργειακή απόδοση αλλά εφαρμόζεται σε όλες τις πτυχές με περιβαλλοντικές επιπτώσεις (στέρεες, αέριες, ηχητικές, ηλεκτρομαγνητικές εκπομπές κλπ.).

2.16 Το σύστημα παραγωγής και διανομής ρυθμίζεται ωστόσο από πολλούς κανονισμούς με περιβαλλοντικό αντίκτυπο, που έχουν σκοπό τη ριζική μεταβολή του τρόπου παραγωγής και παροχής υπηρεσιών στην Ένωση. Αυτή η νομοθετική συλλογή απαιτεί διαφάνεια, απλούστευση και ενοποίηση. Η κοινοτική δέσμευση στα περιβαλλοντικά θέματα επηρεάζει πράγματι κατά τρόπο εγκάρσιο όλα τα μέτρα που υιοθετούνται από τις άλλες πολιτικές: από την τεχνική τυποποίηση έως τη ρύθμιση των χημικών ουσιών του κανονισμού REACH, από τα μέτρα για την εργασιακή πολιτική μέχρι τα μέτρα που αφορούν την εσωτερική αγορά και την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών.

2.17 Κατά την εφαρμογή των πολιτικών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράπλευρες συνέπειες, οι οποίες συχνά μειώνουν την αποτελεσματικότητα των βασικών στόχων⁽¹⁰⁾ με σοβαρές αλλά ακούσιες επιπτώσεις στην οικονομία, λόγω της απουσίας συνολικής αξιολόγησης που να εντάσσεται σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 1996 για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (οδηγία Seveso II).

⁽⁷⁾ Οδηγία 2005/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2005, για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια και για τροποποίηση της οδηγίας 92/42/ΕΕ του Συμβουλίου και των οδηγιών 96/57/ΕΚ και 2000/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁽⁸⁾ Πρόκειται για θεματικές στρατηγικές που αφορούν:

- την ατμοσφαιρική ρύπανση,
- το θαλάσσιο περιβάλλον,
- τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων,
- την πρόληψη και ανακύκλωση των αποβλήτων,
- την προστασία του εδάφους,
- τη χρήση φυτοφαρμάκων,
- το αστικό περιβάλλον.

⁽⁹⁾ Βλ. οδηγία 2005/32/ΕΚ.

⁽¹⁰⁾ Βλ. TEN/274, εισηγητής IOZIA και TEN/287, εισηγητής ZBORIL.

⁽¹¹⁾ Βλ. Γνωμοδότηση TEN/286 για τη Χρήση των βιοκαυσίμων/έκθεση προόδου. Εισηγητής: IOZIA.

⁽⁴⁾ CCM1/002 — CCM1/029 — ΕΕ C 318 της 23.12.2006.

⁽⁵⁾ CCM1/029 — ΕΕ C 318 της 23.12.2006 παράγραφος Β.

3. Το υφιστάμενο πλαίσιο των κοινοτικών μέτρων στον τομέα του περιβάλλοντος

3.1 Η περιβαλλοντική πολιτική αποτελεί σήμερα μια από τις κύριες κοινωνικές προκλήσεις για τις δημόσιες αρχές και τους οικονομικούς ιθύνοντες. Η βραδύτητα με την οποία αντιμετωπίζονται τα περιβαλλοντικά προβλήματα σε παγκόσμια κλίμακα δεν μπορεί πλέον να αποτελεί άλλοθι για την αναβολή των νομοθετικών αλλαγών και των αλλαγών νοοτροπίας που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του θεμελιώδους στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, που αποτελεί παγκόσμια πρόκληση την οποία αντιμετωπίζουν και οι εταίροι μας σε ολόκληρο τον κόσμο.

3.2 Η βιώσιμη ανάπτυξη πρέπει να οδηγεί, σύμφωνα με την ΕΟΚΕ ⁽¹²⁾, σε μια πιο ακμάζουσα και πιο δίκαιη ευρωπαϊκή κοινωνία, που θα αποτελεί εγγύηση για πιο καθαρό περιβάλλον, πιο ασφαλές και πιο υγιεινά, που θα προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής και εργασίας σε εμάς και στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας. Ωστόσο, αυτό σημαίνει μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των πολιτικών και των μέσων που υιοθετεί η Ε.Ε., για να εξασφαλιστεί ένα προορατικό και όχι γραφειοκρατικό περιβάλλον, που να σέβεται τις οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις των βιομηχανικών μεταλλαγών και να ενισχύει την ικανότητα των επιχειρήσεων να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.3 Η πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας είναι απαραίτητη για να συμβαδίζει η οικονομική μεγέθυνση με την κοινωνική και περιβαλλοντική αειφορία όπως υπογραμμίζει η ΕΟΚΕ σε πρόσφατη γνωμοδότηση της, «η επιστημονική και η τεχνολογική αριστεία και η μετατροπή της σε ανταγωνιστική οικονομική ισχύ αποτελούν τις καθοριστικές προϋποθέσεις για τη διασφάλιση του μέλλοντός μας — π.χ. όσον αφορά το ενεργειακό ζήτημα και το πρόβλημα του κλίματος — τη διατήρηση και βελτίωση της θέσης της Ευρώπης στο παγκόσμιο περιβάλλον, καθώς και για την περαιτέρω επέκταση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και όχι τη διακινδύνευση του» ⁽¹³⁾.

3.4 Στο 7ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (2007-2013) η προτεραιότητα που αποδίδεται στο περιβάλλον καθίσταται προφανής. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει σχετικά ότι «η προστασία του περιβάλλοντος είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την ποιότητα και τις προϋποθέσεις της ζωής της σημερινής και των επομένων γενεών. Η διαπίστωση και επίλυση των σχετικών προβλημάτων — είτε οφείλονται στον άνθρωπο είτε στη φύση — είναι ένας ιδιαίτερα φιλόδοξος και ενδεχομένως ζωτικής σημασίας στόχος. Το καθήκον αυτό είναι στενά συνδεδεμένο με θέματα που εντάσσονται σε πολλούς και διάφορους τομείς της έρευνας και της πολιτικής: την οικονομική πολιτική, την ενεργειακή πολιτική, την πολιτική για την υγεία και τη γεωργική πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και — εξαιτίας των παγκοσμίων πτυχών — των διεθνών συμφωνιών» ⁽¹⁴⁾.

3.4.1 Οι ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες ⁽¹⁵⁾ αποτελούν σημαντικό μέσο για τον απεγκλωβισμό του καινοτόμου δυναμικού της Ευρώπης.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 117 της 30.4.2004 για την στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 325 της 30.12.2006 «Αποδέσμευση και ενίσχυση του δυναμικού της Ευρώπης στους τομείς της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας», εισηγητής: WOLF (Διερευνητική γνωμοδότηση).

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 185 της 8.8.2006 για τα ειδικά προγράμματα του 7ου ΠΠ 2007-2013, εισηγητές: WOLF και PEZZINI.

⁽¹⁵⁾ Οι ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες (ΕΠΠ) είναι ιδιωτικές ανεπίσημες οργανώσεις που συγκεντρώνουν όλους τους σχετικούς φορείς που έχουν κοινό όραμα και προσέγγιση για την ανάπτυξη των τεχνολογιών σε ένα συγκεκριμένο τομέα ή σε ορισμένες περιοχές, και επικεντρώνονται σε στρατηγικά θέματα στα οποία η μεγέθυνση, η ανταγωνιστικότητα και η μελλοντική αειφορία της Ευρώπης εξαρτώνται από σημαντικές τεχνολογικές προόδους. Στις αρχές του 2007 καταγράφηκαν 31 πλατφόρμες. — Βλ. «Τρίτη έκθεση για τις ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες κατά την έναρξη του 7ου ΠΠ». Μάρτιος 2007, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.4.2 Ο μεταποιητικός τομέας θα συνεχίσει να είναι σημαντικός για την ευρωπαϊκή οικονομική δραστηριότητα υπό τον όρο ότι κατά την εξέλιξή του θα λαμβάνονται συνεχώς υπόψη νέες παράμετροι προστασίας της ποιότητας της ζωής και του περιβάλλοντος και ότι θα ασκείται υγιής διαχείριση των πόρων όσον αφορά:

- τα νέα υποδείγματα επιχειρήσεων·
- τα προϊόντα και υπηρεσίες με υψηλή προστιθέμενη αξία·
- την προηγμένη βιομηχανική μηχανική, που χρησιμοποιεί οικολογικές τεχνολογικές διαδικασίες·
- τις αναδυόμενες παραγωγικές τεχνολογίες και επιστήμες, για την εδραίωση οικολογικών και τεχνολογικών προτύπων·
- την ενημέρωση των υποδειγμάτων ΕΤΑ και των υποδομών, με την ενσωμάτωση των νέων περιβαλλοντικών παραμέτρων·
- την ανάπτυξη οικολογικών δημόσιων συμβάσεων·
- τις νέες μορφές χρηματοδότησης των περιβαλλοντικών τεχνολογιών που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Δράσης ⁽¹⁶⁾·
- την καλύτερη εφαρμογή της έρευνας και των τεχνικών και κανονιστικών προτύπων.

3.5 Τα μέσα της πολιτικής συνοχής 2007-2013 αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία, μεταξύ των στόχων προτεραιότητας, στη βιώσιμη ανάπτυξη και επιδιώκουν να ευνοήσουν την συνέχεια μεταξύ κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης, με συνολικές πιστώσεις 308 δισεκατομμυρίων ευρώ: «Κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων και των σχεδίων που αποβλέπουν στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η προστασία του περιβάλλοντος» ⁽¹⁷⁾.

3.5.1 Το ΕΤΠΑ υποστηρίζει προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, οικονομικής αλλαγής, ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της εδαφικής συνεργασίας σε όλη την επικράτεια της ΕΕ. Μεταξύ των χρηματοοικονομικών τους στόχων συγκαταλέγεται και η προστασία του περιβάλλοντος, η έρευνα καθώς και η πρόληψη των κινδύνων στον σημαντικό αυτό τομέα, ιδιαίτερα στις περιφέρειες που εμφανίζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση.

3.5.2 Το Ταμείο Συνοχής συμβάλλει στην προώθηση παρεμβάσεων τους τομείς του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών. Προς το παρόν, αναπτύσσει δραστηριότητα στα κράτη μέλη που έχουν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΠ) κατώτερο του 90 % του κοινοτικού μέσου ⁽¹⁸⁾, έστω και εάν υπάρχει έλλειψη πόρων για σιδηροδρομικές υποδομές έναντι των οδικών μεταφορών με ανησυχητικά για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής αποτελέσματα.

3.5.3 Προβλέπεται νέα συγκεντρωση των δαπανών για την συνοχή σε θέματα όπως η έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα, η κοινωνία της πληροφορίας, οι μεταφορές, η ενέργεια, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι ανανεώσιμες πηγές, η προστασία του περιβάλλοντος και τέλος τα θέματα που συνδέονται με τους ανθρώπινους πόρους και την πολιτική στην αγορά εργασίας.

⁽¹⁶⁾ Βλ. COM(2004) 38 τελικό: Τόνωση των τεχνολογιών υπέρ της αειφόρου ανάπτυξης: πρόγραμμα δράσης για τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

⁽¹⁷⁾ Απόφαση 2006/702/ΕΚ: Απόφαση, του Συμβουλίου της 6ης Οκτωβρίου 2006 για τους κοινοτικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς όσον αφορά τη συνοχή.

⁽¹⁸⁾ Άρθρο 2 και επόμενα του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1084/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006 για την ίδρυση Ταμείου Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94.

3.5.4 Άλλωστε, η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι «τα **διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής** εφάρμοσαν ήδη σε πρώιμο στάδιο τη στρατηγική της Λισσαβώνας σε όλες τις διαστάσεις της: οικονομική μεγέθυνση, συνοχή, απασχόληση και ποιότητα της εργασίας, περιβαλλοντική βιωσιμότητα και συνέβαλαν στην εδραίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου»⁽¹⁹⁾.

3.5.5 Το πρόγραμμα πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και καινοτομία 2007-2013, που έγινε δεκτό με ιδιαίτερη ικανοποίηση από την ΕΟΚΕ⁽²⁰⁾, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το **Πρόγραμμα Ευφυής Ενέργεια — Ευρώπη**, που αποβλέπει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στον ενεργειακό τομέα και στη βελτίωση, εκτός της ενεργειακής απόδοσης, της ασφαλείας του εφοδιασμού και των ανανεώσιμων πηγών. Από την πλευρά του, το χρηματοδοτικό μέσο **LIFE PLUS**, παρότι διαθέτει δυστυχώς περιορισμένους πόρους⁽²¹⁾, επιδιώκει να συμβάλει στην ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων και μέσω, στην εδραίωση της βάσης των γνώσεων για τη διαμόρφωση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, στην ανάπτυξη ικανοτήτων, στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών, στη βελτίωση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και στη διάδοση των σχετικών πληροφοριών και τέλος στην αύξηση της ευαισθητοποίησης για τα θέματα του περιβάλλοντος.

3.5.6 Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ, πρέπει να τονιστούν επίσης οι επιμέρους χρηματοδοτήσεις που χορηγεί η ΕΤΕ για σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος. Οι χρηματοδοτήσεις αυτές αποτελούν το ένα τρίτο του συνόλου των επιμέρους χρηματοδοτήσεων που το 2005 ανήλθαν σε 10,9 δισεκατομμύρια στην Ε.Ε.

3.5.7 Όπως έχει υπογραμμίσει η ΕΟΚΕ, «σε ένα περιβάλλον, όπως το δικό μας, ανοικτό στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, μια στρατηγική διακυβέρνησης για την ανάπτυξη μιας κοινωνικά υπεύθυνης περιοχής, θα πρέπει να διασφαλίζει διαρκή τάση προς την οικονομική ανάπτυξη και υψηλά κοινωνικά πρότυπα» μέσω «υψηλών επιπέδων περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας όσον αφορά την ανάπτυξη τόσο της παραγωγής όσο και της κατανάλωσης»⁽²²⁾.

3.5.8 Εξάλλου, πάντοτε σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, δεδομένου ότι το 40 % των εκπομπών CO₂ προέρχεται από τις πόλεις, αποκτά προτεραιότητα η χάραξη πολιτικής αστικού σχεδιασμού που θα αποβλέπει «στην τήρηση των τιμών στόχων και των διατάξεων της ΕΕ που αφορούν την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα στις πόλεις...»⁽²³⁾.

3.6 Πρέπει επίσης να υπογραμμιστούν οι υφιστάμενοι κανόνες για τις **κρατικές ενισχύσεις στον περιβαλλοντικό τομέα**, επί των οποίων η ΕΟΚΕ εξέφρασε τις απόψεις της⁽²⁴⁾, επισημαίνοντας τρεις κύριες μορφές ενισχύσεων:

— λειτουργικές ενισχύσεις, που χορηγούνται για τη διαχείριση των αποβλήτων και την εξοικονόμηση ενέργειας,

⁽¹⁹⁾ EE C 93 της 27.4.2007, εισηγητής: DERRUINE.

⁽²⁰⁾ EE C 65 της 17.3.2006, εισηγητές: WELSCHKE και FUSCO.

⁽²¹⁾ EE C 225 της 14.10.2005, εισηγητής: RIBBE.

⁽²²⁾ Βλ. γνωμοδότηση EE C 318 της 23.12.2006 για την διακυβέρνηση σε τοπικό επίπεδο των βιομηχανικών μεταλλαγών, εισηγητές PEZZINI και GIBELLIERI.

⁽²³⁾ Βλ. γνωμοδότηση EE C 168 της 20.7.2007 για τις μεταφορές στις αστικές και μητροπολιτικές περιοχές, Εισηγητής: RIBBE.

⁽²⁴⁾ Βλ. γνωμοδότηση EE C 318 της 23.12.2006 για την μεταρρύθμιση των κρατικών ενισχύσεων, εισηγητής PEZZINI, και ιδιαίτερα το σημείο 3.10 «Όσον αφορά τις ενισχύσεις για το περιβάλλον, το κοινοτικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος θα παραμείνει εν ισχύ έως το 2007. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση είναι σημαντικό να επιδιωχθούν οι στόχοι της στρατηγικής της Λισσαβώνας, με τη διευκόλυνση της δημιουργίας του συστήματος εμπορίας των εκπομπών CO₂ (ETS Εθνικά Σχέδια Κατανομής), στο πλαίσιο των στόχων του Πρωτοκόλλου του Κιότο».

— ενισχύσεις για την παροχή βοήθειας και συμβουλών σε περιβαλλοντικά θέματα με προορισμό τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)⁽²⁵⁾,

— ενισχύσεις για τις απαραίτητες επενδύσεις με περιβαλλοντικούς στόχους, για τη μείωση ή την εξάλειψη της ρύπανσης και των ρύπων ή για την προσαρμογή των μεθόδων παραγωγής κατά τρόπο που προστατεύει το περιβάλλον.

Το καθεστώς αυτό πρέπει να εξεταστεί εκ νέου εντός του 2007.

3.7 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι θα πρέπει το ταχύτερο:

— να βελτιωθεί και να ενισχυθεί το σύστημα εμπορίας εκπομπών⁽²⁶⁾,

— να αναπτυχθεί η δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα,

— να περιοριστούν οι εκπομπές από τις μεταφορές,

— να επικεντρωθεί η προσοχή στην αειφόρο μεγέθυνση,

— να εξεταστεί η δυνατότητα εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της καλύτερης ενημέρωσης των καταναλωτών και της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την ενεργειακή κατανάλωση των κτιρίων, όπως και με τον μελλοντικό ευρωπαϊκό χάρτη δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας⁽²⁷⁾.

3.7.1 Μέχρι σήμερα, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των καυσίμων μεταιώθηκε εν μέρει κυρίως λόγω της αύξησης της μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών, που είχε σαν αποτέλεσμα την σαφή αύξηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (βλ. τράπεζα δεδομένων του *International Climate Change Partnership* — Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος)⁽²⁸⁾. Σε τοπικό επίπεδο τα προβλήματα που παραμένουν είναι σοβαρά και αφορούν ιδιαίτερα την κυκλοφοριακή συμφόρηση, την ηχητική ρύπανση και τις εκπομπές σωματιδίων από τους κινητήρες ντίζελ, παρόλο που η τεχνολογική ανάπτυξη, ιδίως όσον αφορά τα φίλτρα, ενδέχεται στο μέλλον να δώσει θετικά αποτελέσματα⁽²⁹⁾.

3.8 Η κατάσταση στον τομέα του περιβάλλοντος και **από πλευράς ρυθμίσεων και νομοθεσίας** δεν φαίνεται ικανοποιητική εφόσον στον τελευταίο πίνακα επιδόσεων στην εσωτερική αγορά (*Internal Market Scoreboard*), που δημοσιεύτηκε το Φεβρουάριο του 2007, αναφέρει ότι ο υψηλότερος αριθμός παραβάσεων των διατάξεων της εσωτερικής αγοράς αφορά ακριβώς τον τομέα του περιβάλλοντος. Οι παραβάσεις αυτές αποτελούν άνω του 18 % των συνολικών παραβάσεων: αν μάλιστα προστεθούν σε αυτές οι παραβάσεις στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών το ποσοστό φθάνει περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των παραβάσεων⁽³⁰⁾.

⁽²⁵⁾ Βλ. έγγρ. COM(2007) 379 της 8.10.2007, και ειδικότερα τα σημεία 5.2, 5.3, 5.4, 5.5.

⁽²⁶⁾ EE C 221 της 17.1.2003 για την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος για την εμπορία των δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου [COM(2001) 581 τελικό — 2001/0275 (COD)] (EE C 221 της 17.9.2002, σ. 27-30).

⁽²⁷⁾ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2007) 386 για την οποία η ΕΟΚΕ (ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών») επεξεργάζεται τη σχετική γνωμοδότηση.

⁽²⁸⁾ Γνωμοδότηση EE C 80 της 30.3.2004: *Μηχανισμοί έργων του πρωτοκόλλου του Κιότο (II)*. Εισηγήτρια LE NOUAIL MARLIERE.

⁽²⁹⁾ EE C 318 της 23.12.2006 με θέμα τη Στρατηγική για το αστικό περιβάλλον, εισηγητής PEZZINI.

⁽³⁰⁾ Cfr. Scoreboard 15 bis, Internal Market, December 2006, page 21. (http://ec.europa.eu/internal_market/score/docs/score15bis/score15-bis_en.pdf) «Breakdown of infringement proceedings per sector — Figure 16: “Environment”, “energy and transport” and “taxation and customs union” account for half of the infringement proceedings».

3.8.1 Η πρώτη κοινοτική νομοθετική πράξη που έθεσε μεταξύ των κύριων στόχων της την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» ήταν η οδηγία 2004/35/CE της 21ης Απριλίου 2004, για την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας. Η ΕΟΚΕ ⁽³¹⁾ είχε υποστηρίξει με ιδιαίτερη θέρμη την οδηγία αυτή επειδή αποσκοπεί στην πρόληψη των ζημιών και στην αποκατάσταση της φύσεως στην πρότερη μορφή της.

3.8.2 Το 2006, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη βελτίωση, την απλοποίηση και τη μείωση των ρυθμιστικών, νομοθετικών και διοικητικών διατυπώσεων ξεκίνησε η αναθεώρηση διαφόρων νομοθετικών πράξεων μεταξύ των οποίων:

- η οδηγία 2002/95/EK **RoHS**, που προβλέπει την απαγόρευση και τον περιορισμό της χρήσεως του μολύβδου, του ψευδαργύρου, του καδμίου και του εξασθενούς χρωμίου και ορισμένων επιβραδυντών φλόγας σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού,
- η οδηγία 2002/96/EK, γνωστή και ως ΑΗΗΕ, που αποβλέπει στην πρόληψη και τον περιορισμό των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που προορίζονται για υγειονομική ταφή, μέσω πολιτικών επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των συσκευών και των συστατικών τους,
- η οδηγία IPPC — **Integrated Pollution and Prevention Control**, για τον ολοκληρωμένο έλεγχο και την πρόληψη της ρύπανσης,
- η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα ⁽³²⁾, με την συγχώνευση των τριών προηγούμενων οδηγιών.

3.8.3 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, πρόκειται για σημαντικές ευκαιρίες που προσφέρονται στους παραγωγούς ώστε να ενσωματώσουν τις περιβαλλοντικές πτυχές στη μακροπρόθεσμη επιχειρηματική τους στρατηγική και να δημιουργήσουν ευκαιρίες της αγοράς, μέσω καλύτερων περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων και των παραγωγικών διαδικασιών.

3.8.4 Στα πλαίσια της στρατηγικής για την ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων (*Integrated product policy* — IPP) πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία, όπως υπογραμμίζει η ΕΟΚΕ στη σχετική της γνωμοδότηση ⁽³³⁾, στην οδηγία-πλαίσιο 2005/32/EK EUP (οικολογικός σχεδιασμός των προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια): η οδηγία αυτή που αναφέρεται σε όλες τις συσκευές που καταναλώνουν ενέργεια, από ηλεκτρισμό έως καύσιμα, θέτει ως στόχο την θέσπιση πλαισίου για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών στον σχεδιασμό πολλών βιομηχανικών τομέων.

3.8.5 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, που είναι ευρύτερα γνωστός ως REACH — *Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals* (καταχώρηση, αξιολόγηση και έγκριση χημικών ουσιών) — θα αντικαταστήσει σαράντα περίπου ρυθμίσεις δημιουργώντας ενιαίο σύστημα για όλες τις χημικές ουσίες. Για τον κανονισμό αυτό η ΕΟΚΕ είχε εκφράσει στο παρελθόν ⁽³⁴⁾, ορισμένες ανησυχίες λόγω του περίπλοκου χαρακτήρα και του μεγέθους των τεχνικών του παραρτημάτων.

3.9 Όσον αφορά τα εθελοντικά μέτρα, υφίστανται πλέον διάφορα έγκυρα μέσα που ξεκινούν από τις περιβαλλοντικές συμφωνίες και το σήμα ευρωπαϊκής οικολογικής ποιότητας ως το ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS). Σε αυτά προστίθενται τα πλαίσια που προτείνονται όσον αφορά το θέμα της κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης και της ανάπτυξης κοινωνικά υπεύθυνων τοπικών φορέων.

⁽³¹⁾ EE C 241 της 7.10.2002, εισηγήτρια: SANCHEZ, EE C 241 της 7.10.2002.

⁽³²⁾ COM(2005) 667 τελ.

⁽³³⁾ EE C 117 της 30.4.2004. Εισηγητής: PEZZINI.

⁽³⁴⁾ EE C 294 της 25.11.2005, εισηγητής: BRAGHIN.

3.9.1 Στο σχέδιο δράσης για τις περιβαλλοντικές συμφωνίες, που παρουσίασε η Επιτροπή τον Ιούλιο του 2002 ⁽³⁵⁾ και επί του οποίου γνωμοδότησε η ΕΟΚΕ ⁽³⁶⁾, αναφερόταν ως κύριος στόχος η «απλοποίηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος μέσω μιας νέας **συντονισμένης δράσης**», σύμφωνα με την εντολή που έδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας, η οποία επιβεβαιώθηκε στην Στοκχόλμη, στο Λάακεν και στην Βαρκελώνη με σκοπό να εξασφαλισθεί νομική ασφάλεια και να υποστηριχθεί ο δυναμισμός των οικονομικών φορέων.

3.9.2 Άλλωστε, ήδη από το 1996 η Επιτροπή είχε ξεκινήσει τις εθελοντικές συμφωνίες για το περιβάλλον. Πρόκειται πράγματι για μέσα αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης που έχουν το πλεονέκτημα ότι εκμεταλλεύονται προκαταβολικά τη στάση της βιομηχανίας και παρέχουν αποτελεσματικές και κατάλληλες λύσεις στα προβλήματα. Τα μέσα αυτά εξασφαλίζουν ταχύτερη εφαρμογή και ουσιαστική «βελτίωση των νομοθετικών μεθόδων, κατά τρόπον ώστε να αποβούν απλούστερες, πιο ευέλικτες, καθώς και εγγύτερες και πιο εύληπτες από τους πολίτες της Ένωσης» μέσω «της υιοθέτησης Εθελοντικών Περιβαλλοντικών Συμφωνιών σε κοινοτικό επίπεδο» ⁽³⁷⁾.

3.9.3 Εν προκειμένω η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι «η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει πάντοτε εάν οι επιδιωκόμενοι στόχοι της απαιτούν πραγματικά ένα ρυθμιστικό πλαίσιο ή εάν θα επαρκούσε μια αυτορρύθμιση ή μια από κοινού ρύθμιση. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι μεταξύ των διαφόρων επιλογών πρέπει να επιλέγεται εκείνη που μπορεί να εγγυηθεί την επίτευξη των ίδιων στόχων με χαμηλότερο κόστος και λιγότερες διοικητικές επιβαρύνσεις» και η οποία να εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη διαφάνεια και την μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών ⁽³⁸⁾.

3.9.4 Όσον αφορά το **ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα**, που μπορούν να ζητήσουν οι επιχειρήσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 για να προωθήσουν τα προϊόντα που έχουν μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον έναντι άλλων προϊόντων της ίδιας κατηγορίας και για να παράσχουν στους καταναλωτές ακριβείς πληροφορίες επιστημονικά επιβεβαιωμένες για τα προϊόντα, η αναμφισβήτητη επιτυχία του θα μπορούσε να επισκιαστεί μόνο από τον υπερβολικό πολλαπλασιασμό κοινοτικών σημάτων και επιπρόσθετων εθνικών οικολογικών σημάτων: «Η αναφορά στην υιοθέτηση διαφόρων συστημάτων περιβαλλοντικής σημασίας (συμπεριλαμβανομένων των οικολογικών δηλώσεων και πιστοποιήσεων από τους ίδιους τους παραγωγούς) προβληματίζει σχετικά με το κατά πόσον είναι αναγκαίο να προβλεφθούν μεταγενέστερα μέσα και τυπολογίες ελέγχου που να πρέπει, στη συνέχεια, να εφαρμοστούν σε επίπεδο κράτους μέλους προκειμένου να διαπιστωθεί το αληθές των εν λόγω ισχυρισμών. Στη γνωμοδότησή της για τον κανονισμό, Ecolabel ⁽³⁹⁾ η ΕΟΚΕ είχε σχετικά εκφράσει την αντίθεσή της στον «πολλαπλασιασμό» των οικολογικών σημάτων δεδομένου ότι αποτελεί παράγοντα που προκαλεί σύγχυση στον καταναλωτή, εκτός από το γεγονός ότι μπορεί να τον οδηγήσει σε σφάλματα» ⁽⁴⁰⁾.

3.9.5 Όσον αφορά την εκούσια συμμετοχή οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικονομικού ελέγχου (EMAS), η ΕΟΚΕ εκφράστηκε ιδιαίτερα θερμά ⁽⁴¹⁾ επισημαίνοντας ότι πρόκειται για «χρήσιμο μέσο για την επίτευξη του

⁽³⁵⁾ COM(2002) 412 τελ. — Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις Περιβαλλοντικές συμφωνίες σε κοινοτικό επίπεδο στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος.

⁽³⁶⁾ EE C 61 της 14.3.2003, εισηγητής: GAFO FERNÁNDEZ.

⁽³⁷⁾ EE C 61 της 14.3.2003.

⁽³⁸⁾ Διερευνητική γνωμοδότηση CESE 562/2007 fin — INT/347 με θέμα «Απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος του τομέα των μηχανημάτων», εισηγητής ο κ. ΙΟΖΙΑ.

⁽³⁹⁾ Γνωμοδότηση 3.2.4, (EE C 296 της 29.9.1997).

⁽⁴⁰⁾ Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ 925/2001, εισηγητής: PEZZINI.

⁽⁴¹⁾ EE C 258 της 10.9.1999, εισηγητής: PEZZINI, και γνωμοδότηση ΕΟΚΕ 1160/2006 Αλλαγή του κλίματος — Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, εισηγητής: EHNMARK.

ουσιαστικού στόχου της προαγωγής βιώσιμων υποδειγμάτων παραγωγής και κατανάλωσης (ανάπτυξης) που αποβλέπει στην «αναγνώριση και επιβράβευση οργανισμών που υπερβαίνουν την ελάχιστη συμμόρφωση προς τη νομοθεσία και βελτιώνουν συνεχώς τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις»⁽⁴²⁾. Μέσω της εφαρμογής του συστήματος EMAS, οι μεμονωμένες οργανώσεις και τα θεσμικά όργανα διερευνούν συγκεκριμένους τρόπους μέτρησης και μείωσης του περιβαλλοντικού αντίκτυπου διαφόρων δραστηριοτήτων, όπως λόγου χάρη η χρήση ενέργειας και διαφόρων υλικών ή το ταξίδι με το αυτοκίνητο, το τρένο ή το αεροπλάνο»⁽⁴³⁾.

3.9.6 Η **κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων**, όπως έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει η ΕΟΚΕ⁽⁴⁴⁾, συνεισφέρει «σημαντικά στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου της Λισσαβόνας» και δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από την έννοια της κοινωνικά υπεύθυνης περιοχής και τη διακυβέρνηση των βιομηχανικών μεταλλαγών σε τοπικό επίπεδο, μέσω «της δημιουργίας και της ανάπτυξης νέων επιχειρήσεων, νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων και περισσότερων και ποιοτικότερων θέσεων εργασίας, διατηρώντας παράλληλα το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο»⁽⁴⁵⁾, το οποίο πρέπει να προσανατολιστεί προς την οικονομία της γνώσης» και μέσω μιας ολοκληρωμένης εδαφικής προσέγγισης που υποστηρίζει την «βελτιστοποίηση της προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των οικονομικών και βιομηχανικών μεταλλαγών»⁽⁴⁶⁾. Κατά την περίοδο 2000-2005, οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος στην ΕΕ κατά μέσο όρο ανήλθαν ετησίως στο 1,7 % περίπου της προστιθέμενης αξίας της βιομηχανίας⁽⁴⁷⁾.

3.9.7 Η **ενσωμάτωση Περιβαλλοντικών Ζητημάτων στην Ευρωπαϊκή Τυποποίηση** απασχόλησε επανειλημμένα την ΕΟΚΕ⁽⁴⁸⁾, η οποία «είναι πεπεισμένη ότι απαιτείται να επιταχυνθεί, χωρίς ωστόσο να δυσχεραίνεται, η διαδικασία τυποποίησης για τη διασφάλιση της ανάπτυξης και της υψηλής ποιότητας της Εσωτερικής Αγοράς από όλες τις πλευρές, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών πτυχών. Ο στόχος έγκειται στο να καταστεί η διαδικασία τυποποίησης αποτελεσματική, ελάχιστα δαπανηρή και μη γραφειοκρατική, καθώς και στο να προσαρμοσθούν εκ των προτέρων οι θεσμικές ικανότητες των κρατών μελών».

3.9.8 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει σχετικά ότι **πρέπει να υπάρχει συμπληρωματικότητα μεταξύ των υποχρεωτικών ρυθμίσεων για το περιβάλλον και των εθελοντικών τεχνικών κανόνων** που προκύπτουν από αυξημένη ευαισθησία έναντι του περιβάλλοντος και της ποιότητας. Ζητά επίσης να προωθηθούν πιο ευέλικτοι κώδικες συμπεριφοράς που θα προκαλέσουν διαδικασίες τυποποίησης φιλικές προς το περιβάλλον για τις επιχειρήσεις και ιδιαίτερα τις ΜΜΕ.

⁽⁴²⁾ Οι Σύμβουλοι της ΕΟΚΕ έχουν επανειλημμένα εκφράσει την άποψη τους διότι η έδρα τους, όπως ισχύει και για τα κτήρια της Επιτροπής, υπάγεται στην πιστοποίηση EMAS.

⁽⁴³⁾ ΕΕ C 318 της 23.12.2006 Αλλαγή του κλίματος — Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, εισηγητής: ΕΗΝΜΑΡΚ.

⁽⁴⁴⁾ ΕΕ C 169 της 6.7.1992 για την *Πράσινη Βίβλο: Ευρωπαϊκό πλαίσιο συνθηκών για την κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων*, εισηγητές HORNUNG-DRAUS, ENGELÉN-KEFER και HOFFELT· ΕΕ C 223 της 31.8.2005 *Μηχανισμοί μέτρησης και πληροφόρησης σχετικά με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία*, εισηγήτρια: PICHENOT· ΕΕ C 325 της 30.12.2006 με θέμα «Πραγμάτωση της εταιρικής σχέσης για τη μεγέθυνση και την απασχόληση: Να γίνει η Ευρώπη πόλος αριστείας στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, εισηγήτρια: PICHENOT.

⁽⁴⁵⁾ ΕΕ C 185 της 8.8.2006. Εισηγητής: ΕΗΝΜΑΡΚ.

⁽⁴⁶⁾ ΕΕ C 318 της 23.12.2006 με θέμα *Η διακυβέρνηση σε τοπικό επίπεδο των βιομηχανικών μεταλλαγών: ο ρόλος των κοινωνικών εταιριών και η συμβολή του προγράμματος-πλασίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)*, εισηγητές: PEZZINI και GIBELLIERI.

⁽⁴⁷⁾ Προς το παρόν η προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας αποτελεί το 22 % του ΑΕΠ (71 % υπηρεσίες; 5 % κατασκευές και 2 % γεωργία). Πηγή Eurostat.

⁽⁴⁸⁾ 29.11.2001, γνωμοδότηση ΕΕ C 117 της 30.4.2004 και γνωμοδότηση ΕΕ C 74 της 23.3.2005, εισηγητής: PEZZINI.

3.9.9 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει η ευθυγράμμιση των απαιτήσεων των **δημοσίων συμβάσεων** προς τις απαιτήσεις για την προστασία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, τόσο στα δημόσια έργα και τις παραχωρήσεις όσο και στους αποκαλούμενους «αποκλεισμένους τομείς».

4. Γενικές παρατηρήσεις

4.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι λόγω της στενής διασύνδεσης που υπάρχει μεταξύ των προβλημάτων της ανταγωνιστικότητας, της ενέργειας και του περιβάλλοντος, που επηρεάζουν αισθητά πολλές βιομηχανίες βασικών και ενδιάμεσων προϊόντων και επιβάλλουν σημαντικές διαρθρωτικές προσαρμογές στον μεταποιητικό τομέα, απαιτείται στενός συντονισμός και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση πολυάριθμων πολιτικών και μέσων, σε διάφορα επίπεδα καθώς και συνεχείς προσπάθειες για την απλούστευση και την μείωση των γραφειοκρατικών διατυπώσεων κυρίως όσον αφορά τις ΜΜΕ.

4.2 Για την εξασφάλιση της συνοχής των επιμέρους πρωτοβουλιών, με την παράλληλη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι απαιτείται:

— ισόρροπη συμμετοχή όλων των μερών, με σκοπό τη δημιουργία σταθερού και αξιόπιστου ρυθμιστικού πλαισίου όπου η ανταγωνιστικότητα, η ενέργεια και το περιβάλλον λαμβάνονται εξίσου υπόψη,

— ισορροπία μεταξύ νομοθεσίας, ρυθμίσεων και εκούσιας αυτορρύθμισης,

— υποστήριξη μηχανισμών που να ευνοούν τη διαρθρωτική προσαρμογή και την αναζήτηση νέων ανταγωνιστικών και καθαρών τεχνολογιών,

— κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, ώστε να επιδιώκουν βιώσιμες βιομηχανικές μεταλλαγές που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και νέες προοπτικές ανταγωνισμού,

— εκ των προτέρων και εκ των υστέρων συστηματική αξιολόγηση των επιπτώσεων των νομοθετικών και των εκούσιων μέσων καθώς και των πολιτικών για την εξασφάλιση συνοχής, αποτελεσματικότητας και βιωσιμότητας,

— μεγαλύτερη συμμετοχή των καταναλωτών, παραγωγών και διανομείων τόσο στο προηγούμενο στάδιο της κατάρτισης όσο και στο επόμενο της επαλήθευσης και του ελέγχου της εφαρμογής και της τήρησης των μέτρων εφαρμογής,

— προστασία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, που καθιστά δυνατή την πραγματική και αποδεδειγμένη ισότητα ως προς τον ανταγωνισμό — και από την άποψη της τήρησης των περιβαλλοντικών προτύπων, στο εσωτερικό και διεθνές επίπεδο.

4.3 Τα μέτρα για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων στις βιομηχανικές δραστηριότητες οδήγησαν σε σημαντικά αποτελέσματα. Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1985 και 2000 είχαν σαν αποτέλεσμα να μειωθούν στην ΕΕ συνολικά οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στον μεταποιητικό τομέα κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 11 %, έναντι αυξήσεως της παραγωγής κατά 31 %⁽⁴⁹⁾. Σημειώθηκε εξάλλου πλήρης αποσύνδεση μεταξύ παραγωγής και εκπομπών οξινιστικών αερίων και πρόδρομων ουσιών του όζοντος καθώς και σχετική αποσύνδεση μεταξύ παραγωγής και χρησιμοποίησης της ενέργειας και πρώτων υλών.

⁽⁴⁹⁾ Βλ. EIPRO, Επιτροπή, ΚΚΕρ, Μάιος 2006.

4.4 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσφέρει νέες ευκαιρίες διαλόγου μεταξύ κοινωνικών εταιρών και κοινωνίας των πολιτών, τόσο στο επαγγελματικό επίπεδο όσο και σε κλαδικό προκειμένου να ξεκινήσουν βιώσιμες διαδικασίες βιομηχανικών μεταλλαγών.

4.5 Ενδεικνύεται να αφιερωθούν περισσότεροι πόροι στην έρευνα και ανάπτυξη νέων σχεδίων, που θα επιλύουν τα προβλήματα στην πηγή και θα διατηρούν ποιοτικά επίπεδα παραγωγής και απασχόλησης, ενώ θα αποφεύγεται η ανταλλαγή πιστοποιητικών η οποία δεν επιλύει τα προβλήματα που τίθενται.

4.5.1 Η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι η εξέταση του τομέα μακροπρόθεσμα και η κατάρτιση χάρτη πορείας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν οι περιβαλλοντικοί στόχοι καθιστά δυνατή, όπως στην περίπτωση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για το ασάλι, την τελειοποίηση και τον συντονισμό των διαθέσιμων μέσων και πόρων, για την καλύτερη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων επιστημονικής αριστείας και των τεχνολογικών γνώσεων.

4.5.2 Οι εθνικοί κανόνες εφαρμογής των ευρωπαϊκών οδηγιών και κανονισμών θα πρέπει να προβλέπουν τη χορήγηση διάφορων κινήτρων που θα ενθαρρύνουν μια νέα προσέγγιση για το σχέδιο των προϊόντων και την αποτελεσματικότερη ανακύκλωση τους.

4.6 Οι πολιτικές για την ανταγωνιστικότητα, την ενέργεια και το περιβάλλον αλληλοσυνδέονται στενά και επηρεάζουν αισθητά, κυρίως πολλές βιομηχανίες βασικών και ενδιάμεσων προϊόντων.

4.7 Για την υποστήριξη μιας βιομηχανίας που παράγει κατά τρόπο βιώσιμο, απαιτείται ισόρροπη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, με σκοπό τη δημιουργία σταθερού και αξιόπιστου νομοθετικού πλαισίου, στο οποίο η ανταγωνιστικότητα, η ενέργεια και το περιβάλλον αντιμετωπίζονται με ίσους όρους. Τα θέματα που πρέπει να μελετηθούν πρέπει να περιλαμβάνουν:

- σαφή εφαρμογή των αρχών της βέλτιστης ρύθμισης,
- την κλιματική αλλαγή και ιδιαίτερα την αλληλεπίδραση με το σύστημα εμπορίας εκπομπών,
- τις πρωτοβουλίες για την προώθηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας και των ανανεώσιμων πηγών,
- τη λειτουργία των αγορών ενέργειας και ιδιαίτερα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας,
- την εφαρμογή της θεματικής στρατηγικής για την πρόληψη και ανακύκλωση των αποβλήτων και την σχετική νομοθεσία,

Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 2007.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

— μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη χρήση των πόρων και υιοθέτηση καινοτόμων περιβαλλοντικών τεχνολογιών.

4.8 Για τις περιβαλλοντικές πολιτικές που έχουν ως στόχο τα τοπικά δημόσια αγαθά, όπως η ποιότητα του αέρα και τα αστικά πάρκα, είναι προφανές ότι οι μεταβολές στην ποιότητα του περιβάλλοντος έχουν, σε τοπικό επίπεδο, σημαντικές επιπτώσεις στις τιμές των κατοικιών, στην απασχόληση, στην ικανότητα εκπροσώπησης των λιγότερο πλουσίων κατηγοριών στη λήψη αποφάσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και τέλος στην ικανότητα ή δυνατότητά τους να εφαρμόσουν τα πρότυπα αποτελεσματικότητας στην εξοικονόμηση ενέργειας.

4.8.1 Από πλευράς απασχόλησης, οι θέσεις εργασίας που έχουν καταστεί απαρχαιωμένες αντικαθίστανται κατά μεγάλο μέρος από αυτές που δημιουργούν οι δημόσιες και ιδιωτικές δραστηριότητες, ενώ στον τριτογενή τομέα η απόκτηση νέων προσόντων από τους επαγγελματίες ώστε να λαμβάνεται υπόψη το περιβάλλον απαιτεί τεράστιες προσπάθειες για την κατάρτισή τους και την εφαρμογή ευρωπαϊκής στρατηγικής για βιώσιμη κινητικότητα.

4.9 Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και ο θετικός αντίκτυπος των μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας απαιτείται, κατά την ΕΟΚΕ, να εξασφαλιστεί η διεθνής διάσταση των κοινοτικών δράσεων συντονισμού. Έχει μεγάλη σημασία να μπορέσει η Ευρώπη να εξασφαλίσει, και με την ενσωμάτωση στις υπό διαπραγμάτευση συμφωνίες συγκεκριμένων ρητρών για την προστασία του περιβάλλοντος, την όσο το δυνατόν ευρύτερη προσχώρηση και τήρηση των απαιτήσεων για την προστασία του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερως, στους κανόνες του διεθνούς εμπορίου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, πέρα από το κοινωνικό ντάμπινγκ⁽⁵⁰⁾, και το οικολογικό ντάμπινγκ, με την προώθηση της μεταφοράς των περιβαλλοντικών τεχνολογιών και με την εφαρμογή των οικολογικών καινοτομιών σε παγκόσμιο επίπεδο⁽⁵¹⁾.

4.10 Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν και να υποστηριχθούν οι πρωτοβουλίες για τον καθορισμό φιλόδοξων αλλά εφικτών χαρτών πορείας (*roadmaps*), για την ανάπτυξη διεθνών κλαδικών συγκριτικών αξιολογήσεων όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και τη μείωση των ζημιωγόνων εκπομπών, που να βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες (BAT⁽⁵²⁾).

4.11 Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να συνεχίσει με επιμονή τις προσπάθειές της προς τις βιομηχανοποιημένες χώρες και τις μεγάλες αναδυόμενες χώρες, ιδιαίτερα την Κίνα και την Ινδία, για να εξευρεθούν νέοι τρόποι που θα εμπλέξουν όλες τις χώρες προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, πράγμα που απαιτεί και την αναδιάρθρωση της κοινοτικής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας⁽⁵³⁾.

⁽⁵⁰⁾ Βλ. Πράσινη Βίβλο για τη βελτίωση των πρακτικών διάλυσης των πλοίων, COM(2007) 269 της 22ας Μαΐου 2007.

⁽⁵¹⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου «Νέα ώθηση στην περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ, 28.6.2007».

⁽⁵²⁾ BAT = Best Available Technologies (βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες).

⁽⁵³⁾ Βλ. την αξιολόγηση των επιπτώσεων της βιωσιμότητας (*Sustainability impact assessment — SIA*) στα πλαίσια των Συμφωνιών Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης με τις χώρες ΑΚΕ (βλ. διερευνητική γνωμοδότηση REX/189 — ΕΕ C 65 της 17.3.2006, εισηγητής: ΡΕΖΖΙΝΙ, συνηγορητής: DANTIN).